

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**Iránymutatás a tengerészek, az utasok és a hajók fedélzetén tartózkodó más személyek
egészségvédelméről, hazaszállításáról és utazásának megszervezéséről**

(2020/C 119/01)

Összefoglaló

- A COVID-19-világjárványnak messze ható következményei vannak a tengeri szállításra és a hajók fedélzetén tartózkodó személyekre. Az egészség védelmét, valamint az áruk és alapvető szolgáltatások rendelkezésre állásának biztosítását célzó határigazgatási intézkedésekről szóló iránymutatások ⁽¹⁾ kimondják, hogy a tagállamoknak meg kell könnyíteniük az uniós polgárok és az Unióban lakóhellyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok hazatérési célú átutazását. A szakmai tevékenység folytatásának biztosítása érdekében az alapvető feladatokat ellátó munkavállalók ⁽²⁾ számára állampolgárságuktól függetlenül lehetővé kell tenni az átutazást és az utazást.
- A hajók fedélzetén tartózkodó személyek számára lehetővé kell tenni az elengedhetetlenül szükséges utazások lebonyolítását. Az állampolgárságuktól vagy lakóhelyüktől eltérő tagállamban, harmadik országokban vagy a nyílt tengeren rekedt uniós polgárok számára lehetővé kell tenni a hazatérést, ha egészségügyi állapotuk ezt lehetővé teszi. ⁽³⁾ Elsősorban az üdülőhajók üzemeltetőinek és tulajdonosainak a felelőssége a fedélzetén tartózkodó személyek hazatérésére, függetlenül attól, hogy kiszállásukra az EU-n belül vagy kívül kerül-e sor.
- Az európai vizeken közlekedő teherhajók tengerészei közül sokan harmadik országok állampolgárai. Állampolgárságuktól függetlenül lehetővé kell tenni számukra, hogy elutazzanak a hajóra szállásuk helye szerinti kikötőbe, illetve partra szálljanak és hazatérjenek, ami szintén hozzájárul ahhoz, hogy az ágazat közép- és hosszú távon működőképes maradjon, amint azt a zöld sávok végrehajtásáról szóló közlemény ⁽⁴⁾ is megerősíti. A tengeri szállítás – amely védi a belső piacot azáltal, hogy EU-szerte teríti az árukat, valamint lehetővé teszi az áruk uniós kikötőkből való kivitelét és az ilyen kikötőkbe való behozatalát – csak akkor folytatható zökkenőmentesen, ha lehetővé válnak a személyzetváltások. Ezért a tagállamoknak ki kell jelölniük olyan kikötőket, ahol megoldhatók a személyzetváltások.
- Világszerte mintegy 600 000, különböző állampolgárságú tengerész dolgozik az uniós érdekeltségű hajók fedélzetén. A Nemzetközi Tengerészeti Szervezet ajánlása ⁽⁵⁾ szerint a személyzetváltást világszerte lehetővé kell tenni. A tengeri szállítás folyamatosságának és biztonságának biztosítása érdekében a Bizottság lépéseket tesz, hogy megkönnyítse és összehangolja a tagállamok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a tagállami kikötőkben lehetővé váljon a személyzetváltás.

⁽¹⁾ Az egészség védelmét, valamint az áruk és alapvető szolgáltatások rendelkezésre állását biztosító határigazgatási intézkedésekre vonatkozó iránymutatások, C(2020) 1753 final, HL C 86 I., 2020.3.16., 1. o.

⁽²⁾ Ide tartoznak többek között a tengerészek, a tengeri szállításban dolgozó személyzet és a halászok.

⁽³⁾ A hajók fedélzetén tartózkodó személyek számára lehetővé kell tenni az utazást, ha nincsenek tüneteik, nem voltak kifejezetten kitéve fertőzésveszélynek, és nem tekinthetők népegészségügyi szempontból veszélyesnek.

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye a zöld sávoknak az egészség védelmét, valamint az áruk és alapvető szolgáltatások rendelkezésre állását biztosító határigazgatási intézkedésekre vonatkozó iránymutatások szerinti végrehajtásáról, C(2020) 1897 final, HL C 96 I., 2020.3.24. 1. o.

⁽⁵⁾ IMO 4204. körlevél/6. kiegészítés, 2020. március 27.

I. Általános útmutató

1. A folyamatos tengeri szállítási szolgáltatások kulcsfontosságú stratégiai jelentőséggel bírnak az EU számára, mivel az EU-ba érkező, illetve az EU-t elhagyó áruk 75 %-át és a belső piacon forgalomban lévő áruk 30 %-át tengeri úton szállítják. A COVID-19-világjárvány visszaszorítása végett elfogadott korlátozó intézkedéseknek a gazdasági tevékenység fenntartása érdekében a lehető legkisebb hatást kell gyakorolniuk az áruk szabad mozgására. A korlátozások nem okozhatnak súlyos zavarokat a tagállamok vagy az EU egészének ellátási láncában, alapvető szolgáltatásaiban és gazdaságában.
2. A zöld sávok végrehajtásáról szóló közleménynek megfelelően lehetővé kell tenni a tengerészek számára a határátlépést és az átutazást, hogy szolgálatba léphessenek a teherhajók fedélzetén, szerződésük lejártá után pedig hazatérhessenek. Amikor a tagállamok egészségügyi vizsgálatokat végeznek, nem késleltethetik jelentősen a tengerészek beszállását vagy hazaszállítását.
3. Az uniós kikötőkben intézkedéseket kell hozni a tengeri szállításban dolgozó személyzet és a kikötői dolgozók, valamint a be- és kiszálláskor a tengerészek és a fedélzetén tartózkodó más személyek védelme érdekében. ⁽⁶⁾ Egészségük és biztonságuk biztosítása érdekében – a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó uniós jogszabályokkal összhangban – minden kockázatot értékelni kell, és megfelelő megelőző és védintézkedéseket kell bevezetni. ⁽⁷⁾ Az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség részletes tájékoztatást nyújtott a munkavállalók biztonságáról és egészségéről a COVID-19-nek való kitettséggel szembeni védelemmel összefüggésben. ⁽⁸⁾ Ezenkívül az EU Healthy Gateways együttes fellépés keretében közzétett, *Hajóüzemeltetőknek szóló tanácsok a COVID-19-járványra való felkészüléshez és reagáláshoz* című dokumentumban ⁽⁹⁾ foglaltakat is figyelembe kell venni. Amennyiben egy fedélzetén tartózkodó személyről megállapítást nyer, hogy potenciálisan népegészségügyi kockázatot jelent, megfelelő intézkedéseket kell hozni a fertőzés terjedésének elkerülésére, ugyanakkor biztosítani kell a megfelelő orvosi ellátáshoz való gyors hozzáférést, függetlenül az adott személy állampolgárságától. Egészségügyi ellátást azoknak is biztosítani kell, akik kapcsolatban álltak a szóban forgó személlyel. A személyzet fertőzésgyanús tagjainak lehetőség szerint önkéntes karanténba kell vonulniuk, és kérniük kell a mielőbbi kiszállást, hogy elvégezhesék rajtuk a tesztek. Szájmaszkot kell viselniük, és el kell kerülniük a további érintkezést más olyan személyekkel, akik a fedélzetén és a kiszállás során nem viselnek egyéni védőeszközt.
4. Az ebben az iránymutatásban foglalt intézkedések végrehajtása során a tagállamoknak konzultálniuk kell a hajózási és kikötői ágazatban működő reprezentatív munkavállalói és munkáltatói szervezetekkel.

II. Az üdülőhajók és minden más hajó fedélzetén tartózkodó személyek hazaszállítása

Az üdülőhajókra vonatkozó ajánlások

5. A COVID-19-világjárvány nyomán az üdülőhajók üzemeltetői ideiglenesen beszüntették tevékenységüket. A tevékenység beszüntetése várhatóan hozzá fog járulni a fertőzés üdülőhajókon való terjedésének visszaszorításához. Az üzemi veszteglésre kényszerülő üdülőhajókon tartózkodó utasok és személyzet hazatérésének megszervezése elsősorban az üdülőhajó üzemeltetőjének a feladata. ⁽¹⁰⁾ Ez magában foglalhatja az EU-n kívüli kikötőkből történő hazaszállítást is, és különösen a szükséges charterjáratok vagy egyéb közlekedési eszközök megszervezését.

⁽⁶⁾ A tengeri szállításban dolgozó személyzet magában foglalja a belföldi és nemzetközi kereskedelmi hajókon, a kereskedelmi hajózáásban, a vontató- és kotróhajókon, az energiaellátó ágazatban tevékenykedő kőolaj- és földgázszállító, tengeri ellátó-, segéd- és készenléti hajókon dolgozó személyzetet, továbbá a hajózási és tengeri műveleteket támogató, parton dolgozó operatív, biztonsági és műszaki személyzetet.

⁽⁷⁾ A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről, HL L 183., 1989.6.29., 1. o.

⁽⁸⁾ COVID-19: a munkahelyekre vonatkozó iránymutatás; <https://osha.europa.eu/hu/highlights/covid-19-guidance-workplace>

⁽⁹⁾ https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_MARITIME_20_2_2020_FINAL.pdf?ver=2020-02-21-123842-480

⁽¹⁰⁾ Az üdülési célú hajóút általában megfelel az „utazási csomag” meghatározásának, ezért az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásnyújtásokról szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozik. Az említett irányelv megállapítja az utazásszervező kötelezettségeit, beleértve a nehéz helyzetbe került utazóknak való segítségnyújtást is. Az üdülési hajóutakat szervező társaságoknak az utazási csomagra vonatkozó szerződésben meghatározott kiszállás szerinti kikötőbe kell szállítaniuk az utazókat. Ha az utazónak a beszállás/kiszállás szerinti kikötőbe való szállítása, illetve onnan történő elszállítása (pl. repülőjárat) is az utazási csomag részét képezi, az utazásszervezőnek az utazót haza kell szállítania származási helyére. Az utazásszervezőknek a fizetési képtelenség elleni védelem érdekében biztosítást kell kötniük, amelynek az utazók hazaszállítására is ki kell terjednie, amennyiben az utazási csomagra vonatkozó szerződés személyszállítást is tartalmaz.

6. Az uniós tagállamok egyikének lobogója alatt közlekedő hajók esetében a lobogó szerinti államnak lehetővé kell tennie az utasok és a személyzet számára, hogy kiszálljanak valamelyik kikötőjében. A tagállamoknak támogatniuk kell az üdülőhajók üzemeltetőjét a hazaszállításhoz és a megfelelő orvosi ellátáshoz szükséges intézkedések megtételében.
7. Amennyiben a lobogó szerinti állam számára nem lehetséges egy hajó fogadása, segítséget kell nyújtania az üdülőhajók üzemeltetőinek abban, hogy megtegyék a megfelelő intézkedéseket más uniós tagállamokkal vagy harmadik országokkal. Ezeknek az intézkedéseknek minimálisra kell csökkenteniük a hajó tengeri tartózkodásának időtartamát, ugyanakkor megfelelő egészségügyi infrastruktúrát és közlekedési összeköttetéseket kell biztosítaniuk a hazaszállításhoz. Az ilyen intézkedéseknek többek között meg kell könnyíteniük a hajó kikötését, az utasok kiszállását, valamint az orvosi vizsgálatot és kezelést. Az intézkedéseknek ezenkívül az utasoknak és a személyzetnek a másik uniós tagállam vagy harmadik ország kikötőjéből történő hazaszállítására is ki kell terjedniük. Különös figyelmet kell fordítani a sérülékeny utasok szükségleteire.
8. Amennyiben a hajó harmadik ország lobogója alatt közlekedik, a tagállamoknak humanitárius okokból fogadniuk kell. Ilyen esetekben ajánlott a kikötés előtt felkérniük az üdülőhajó üzemeltetőjét, hogy kötelezettségeinek megfelelően gondoskodjon a megfelelő pénzügyi és logisztikai intézkedések (pl. szükséges egyéni védőeszközök, karanténlétesítmények, buszbérlés, chartergépek bérlése) megtételéről. Amennyiben nem sikerül megállapodásra jutni ilyen intézkedésekről, fontolóra kell venni a fedélzeten tartózkodó személyek biztonságos és gyors kiszállását és a hazautazásuk megkönnyítését.
9. Ha a fedélzeten COVID-19 vírussal fertőzött személyek tartózkodnak, a kikötés helye szerinti államnak érdemes fontolóra vennie, hogy a kiszállásuk olyan kikötőben történjen, ahol a környező állandó vagy ideiglenes kórházak elegendő kapacitással rendelkeznek a megfelelő orvosi ellátás biztosításához. Amint kiszállnak a fertőzéstől mentes vagy tünetmentes utasok és a személyzet tagjai, karanténlétesítményekbe kell őket szállítani, ha ez szükséges az orvosi kontrollvizsgálatokhoz, egyébként közvetlenül haza kell őket szállítani.
10. A harmadik országbeli állampolgárok humanitárius okokból történő kiszállításának lehetővé tétele és hazaszállításuk megkönnyítése érdekében, amennyiben vízumkötelezettség alá eső harmadik országbeli állampolgárokról van szó, akik sürgősségi okokból nem tudtak előzetesen vízumot igényelni, a tagállamoknak a határon meg kell adniuk nekik a szükséges vízumokat.
11. Ha az uniós polgárokat szállító üdülőhajóknak harmadik országokban kell kikötniük, a tagállamok végső megoldásként aktiválhatják az uniós polgári védelmi mechanizmust, például ha nem állnak rendelkezésre kereskedelmi légi járatok. A feltételek teljesülése esetén a Bizottság, az Európai Külügyi Szolgálat és az érintett harmadik országban működő uniós képviselő hazaszállítási segítséget nyújthat.

Ajánlások valamennyi hajó számára az utasok és a személyzet átutazásával és kiszállásával kapcsolatban

12. Az utasok és a személyzet átutazása tekintetében a tagállamoknak követniük kell az *Iránymutatás az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozásának végrehajtásáról, az uniós polgárok hazaszállítására vonatkozó átutazási megállapodások megkönnyítéséről, és a vízumpolitikára gyakorolt hatásokról* című dokumentumban ⁽¹⁾ foglaltakat.
13. A tagállamoknak meg kell könnyíteniük különösen az állampolgárságuk vagy lakóhelyük szerinti tagállamba visszatérő uniós polgárok, illetve a tartózkodási engedéllyel vagy hosszú idejű tartózkodásra jogosító vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgárok átutazását. ⁽²⁾ A tagállamoknak alkalmazniuk kell a COVID-19 – A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások című bizottsági közleményt ⁽³⁾.

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye – COVID-19 – Iránymutatás az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozásának végrehajtásáról, az uniós polgárok hazaszállítására vonatkozó átutazási megállapodások megkönnyítéséről, és a vízumpolitikára gyakorolt hatásokról, C(2020) 2050 final, HL C 102 I., 2020.3.30., 3. o.

⁽²⁾ Uo.

⁽³⁾ A Bizottság közleménye – COVID-19 – A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások; C(2020) 2051; HL C 102 I., 2020.3.30., 12. o.

14. E célból a tagállamoknak be kell azonosítaniuk azokat a megfelelő kikötőket, amelyek összekapcsolhatók a zöld sávok megvalósításáról szóló közlemény ⁽¹⁴⁾ szerint létrehozott, biztonságos átutazást lehetővé tevő közlekedési folyosókkal.
15. Ez abban az esetben is érvényes, ha az uniós kikötőkben olyan személyek szállnak ki az üdülőhajókból és más hajókból, akik vissza kívánnak térni az állampolgárságuk vagy lakóhelyük szerinti tagállamba. Nagyobb számú polgár átutazását az üdülőhajók üzemeltetőinek vagy tulajdonosainak össze kell hangolniuk a kikötő szerinti tagállam nemzeti hatóságaival, valamint az érintettek állampolgársága vagy lakóhelye szerinti országok helyi konzuli hatóságaival.
16. E célból az üdülőhajók üzemeltetőinek és tulajdonosainak meg kell határozniuk a kiszállni szándékozó személyek úti célját. Az üdülőhajók üzemeltetőinek és tulajdonosainak ezeket az információkat és a hazatérési célú átutazás általuk szervezendő módját közölniük kell az előző pontban említett hatóságokkal.
17. Amennyiben a hosszúra nyúlt fedélzeti tartózkodás miatt lejár az úti okmányok érvényessége, a tagállamoknak a 2004/38/EK irányelvvel ⁽¹⁵⁾ összhangban lehetővé kell tenniük, hogy a lejárt útlevéllel és/vagy vízummal rendelkező uniós polgárok és családtagjaik beléphessenek a területükre.
18. Ha az állampolgárságuk szerinti ország által bevezetett korlátozások miatti átmeneti nehézségek meggátolják a harmadik országbeli állampolgárok hazaszállítását, az üdülőhajók üzemeltetőinek és tulajdonosainak – kötelezettségeiknek megfelelően – megállapodásra kell jutniuk a kikötés helye szerinti állammal annak érdekében, hogy garantálható legyen e személyek biztonságos tartózkodása. E megállapodásnak biztosítania kell a megfelelő orvosi ellátáshoz és szálláshoz való hozzáférést, amelyért a szóban forgó állam hatóságai ellentételezést kérhetnek a hajó üzemeltetőjétől. ⁽¹⁶⁾
19. A fedélzeten tartózkodó, COVID-19-fertőzést gyanús személyek hazaszállítása céljából a tagállamoknak figyelembe kell venniük a következő dokumentumot: *Tanácsok azon egészségügyi hatóságoknak és hajóüzemeltetőknek, akik úgy döntöttek, hogy a COVID-19-világjárvány idejére felfüggesztik a hajózást, és az EU/EGT-tagállamok kikötőiben tartózkodó hajókat hosszú időre dokkolják* ⁽¹⁷⁾.
20. A harmadik országok kikötőiben tartózkodó uniós polgárok hazaszállítását illetően az üdülőhajó üzemeltetőjének vagy tulajdonosának tájékoztatnia kell a harmadik országban képvisellel rendelkező tagállamok konzuli hatóságait, valamint – amennyiben rendelkezésre áll – az uniós küldöttséget az EU-ba történő hazaszállítás általa szervezendő módjairól. A tagállami hatóságok az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség által működtetett uniós tengeri információcsere-rendszerből ⁽¹⁸⁾ tájékozódhatnak az Európába tartó üdülőhajók pozíciójáról.

Ajánlások más, üzemi veszteglésre kényszerülő hajókkal kapcsolatban

21. Azon tengerészek hazaszállítása, akiknek a hajója üzemi veszteglésre kényszerül, elsősorban a hajótulajdonos felelőssége. ⁽¹⁹⁾ A lobogó szerinti államnak meg kell könnyítenie az ilyen hajók fedélzetén tartózkodó tengerészek hazaszállítását különösen akkor, ha nincs közlekedési összeköttetés a tengerész állampolgársága szerint tagállammal vagy harmadik országgal. Ha a személyzet valamely tagja orvosi ellátást igénylő akut betegségben szenved, illetve feltételezhetően vagy megerősítetten megfertőződött a COVID-19 vírussal, a 4., a 19. és a 28. pontban részletezett intézkedéseket kell meghozni.

⁽¹⁴⁾ Lásd: C(2020) 1897 final; HL C 96 I., 2020.3.24. A tagállamoknak ki kell jelölniük ún. „zöld sávok határátkelőkként” a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) valamennyi érintett belső határátkelőjét, valamint a szükségesnek ítélt mértékben további határátkelőhelyeket a szárazföldi, tengeri és légi közlekedés számára.

⁽¹⁵⁾ 2004/38/EK irányelv (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról; HL L 158., 2004.4.30., 77. o.

⁽¹⁶⁾ Tengerészek esetében a 2006. évi Tengerészeti Munkaügyi Egyezmény rendelkezései alkalmazandók.

⁽¹⁷⁾ Lásd: https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Stationed_ships_18_3_2020_F.pdf?ver=2020-03-20-183254-500

⁽¹⁸⁾ SafeSeaNet, <http://www.emsa.europa.eu/ssn-main.html>

⁽¹⁹⁾ Lásd különösen a 2009/13/EK irányelv mellékletében szereplő A2.1. és A2.5.1. normát, valamint a 2006. évi Tengerészeti Munkaügyi Egyezmény vonatkozó rendelkezéseit.

III. Személyzetváltás

22. A tengeri szolgáltatások működésének fenntartása érdekében a tagállamoknak engedélyezniük kell, hogy kikötőikben személyzetváltásra kerüljön sor.
23. Az alapvető személyzetnek számító tengerészeket mentesíteni kell az utazási korlátozások alól, amikor abba a kikötőbe igyekeznek eljutni, ahol megkezdik szolgálatukat ⁽²⁰⁾. Ez a mentesség összhangban van a Bizottságnak Az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozásáról szóló közleményével ⁽²¹⁾. A tagállamoknak e tekintetben alkalmazniuk kell a COVID-19: A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások ⁽²²⁾ című dokumentumban felvázolt intézkedéseket.
24. Mivel a közlekedési összeköttetések jelenleg igen korlátozottak, még a személyzetváltás engedélyezése esetén is egyre nagyobb nehézségekbe ütközik, hogy a tengerészek eljussanak abba az országba, ahol fedélzetre kell szállniuk. A zöld sávok végrehajtásáról szóló közleményben előírtaknak megfelelően fontolóra kell venni, hogy milyen célzott utazási intézkedésekkel lehetne megkönnyíteni a tengerészek számára a tengeri kikötőkből, illetve a tengeri kikötőbe való eljutást.
25. A határon meg kell adni a szükséges vízumot azoknak a tengerészeknek, akik vízumkötelezettség alá eső harmadik országok állampolgárai, és akik sürgősségi okokból nem tudtak előzetesen vízumot igényelni.
26. A legtöbb tagállam intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy bizonyos feltételek mellett lehetővé tegye a tengerészek munkaszerződéseinek ⁽²³⁾ meghosszabbítását. Ezek a feltételek akkor teljesülnek, ha a hazaszállítás vagy a személyzetváltás akadályoztatva van. A tagállamok lehetővé teszik a lejárt tengerészeti munkaügyi megfelelőségi dokumentumok meghosszabbítását is. Hasonlóképpen, a kibocsátó és jóváhagyó tagállamok a vészhelyzeti időszak végéig ideiglenesen engedélyezik az alapvető bizonyítványok meghosszabbítását. A Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) ⁽²⁴⁾ és az ILO ⁽²⁵⁾ iránymutatást adott ki a tengerészek bizonyítványainak és a tengerészek munkaszerződéseinek meghosszabbításáról ⁽²⁶⁾.
27. E munkaszerződések szokásos 11 hónapos időtartamának meghosszabbítása kimerültséghez vezethet, és hátrányosan érintheti a tengerészek mentális egészségét és a tengerbiztonságot, ezért a hosszabbítás nem haladja meg a szükséges mértéket. A tengerészek számára lehetővé kell tenni, hogy szükség esetén a tervezett szolgálati útjuk hosszát meghaladó, észszerű ideig a fedélzeten maradjanak ⁽²⁷⁾. Abban az esetben, ha a tengerészek útlevele lejár, és nem tudnak kapcsolatba lépni a konzuli szolgálatokkal, tartózkodni kell a munkaszerződések meghosszabbításától, és elő kell segíteni a tengerészek hazaszállítását. Amennyiben a hazaszállítás nem lehetséges, az üzemeltetőnek és a lobbogó szerinti államnak a tengerész beleegyezésével intézkedéseket kell hoznia a munkaszerződés meghosszabbítására, és olyan rendelkezéseket kell életbe léptetni, amelyek biztosítják a tengerész lehető legkorábbi hazaszállítását, amint erre ismét lehetőség nyílik.
28. A COVID-19 vírus terjedésének kockázatát csökkentendő, a hajótulajdonosoknak megfelelő biztonsági eljárásokat kell bevezetni a fedélzeten, ha új személyzeti tagok kezdik meg szolgálatukat. Az uniós joggal összhangban minden kockázatot értékelni kell, és megfelelő megelőző és védelmi intézkedéseket kell hozni ⁽²⁸⁾. Orvosi vizsgálatokat kell végezni, amelyek azonban nem késleltethetik indokolatlanul a tengerészek szolgálatteljesítésének megkezdését. Figyelembe kell venni az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökségtől kapott információkat és az EU Healthy Gateways fellépés 3. pontban említett tanácsait.

⁽²⁰⁾ Az egészség védelmét, valamint az áruk és alapvető szolgáltatások rendelkezésre állását biztosító határigazgatási intézkedésekre vonatkozó iránymutatások, C(2020) 1753 final, HL C 86 I., 2020.3.16., 1. o.

⁽²¹⁾ COM(2020) 115 final, COVID-19 – A Bizottság közleménye az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozásáról.

⁽²²⁾ COVID-19 – A Bizottsági közleménye a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatásokról, C(2020) 2051 final, HL C 102 I., 2020.3.30., 12. o.

⁽²³⁾ A kereskedelmi hajózásról szóló 2014. évi rendeletek (tengerészeti munkaügyi egyezmény) (a tengerészekre vonatkozó, minimálisan betartandó követelmények) hatálya alá tartozó hajón szolgálatot teljesítő minden tengerésznek rendelkeznie kell jogilag érvényesíthető munkaszerződéssel.

⁽²⁴⁾ IMO 4204. körlevél/5. kiegészítés, 2020. március 17.

⁽²⁵⁾ A koronavírus-betegséggel foglalkozó különleges háromoldalú bizottság (COVID-19) tisztviselőinek 2020. március 31-i nyilatkozata.

⁽²⁶⁾ Hivatkozni kell továbbá a Bizottság szolgálatainak az uniós jog hatálya alá tartozó tanúsítványokra vonatkozó uniós jogi követelményekről szóló feljegyzésére, pontosabban azokra a követelményekre, amelyek teljesítése a COVID-19 válsággal összefüggésben hozott intézkedések miatt nehézségekbe ütközik, https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/2020-04-06-issue_of_expiry_of_licences_and_certificates.pdf. Az említett bizonyítványok jegyzékét a tengerészképzési bizonyítványok tekintetében frissítik.

⁽²⁷⁾ A 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezmény rendelkezései alkalmazandók.

⁽²⁸⁾ A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről, HL L 183., 1989.6.29., 1. o.

29. A 3. pontban említett tanáccsal összhangban a fedélzetre szállást megelőző szűrés az elsődleges lehetőség annak biztosítására, hogy a COVID-19 fertőzés veszélyének kitett tengerészek megkezdhesék szolgálatukat ⁽²⁹⁾. Amennyiben kapacitáshiány miatt nem lehet tesztet végezni, az ellenőrzésnek ki kell terjednie a testhőmérséklet mérésére, a légzőszervi tünetelőzmények felvételére, illetve annak megállapítására, hogy történt-e COVID-19 vírussal fertőzött személlyel való érintkezés.

IV. A személyzetváltásra kijelölt kikötők

30. A Bizottsággal egyeztetve és egymással együttműködve, a tagállamoknak ki kell jelölniük több olyan uniós, úgy nevezett biztonságos kikötőt, ahol a gyorsított személyzetváltásra sor kerülhet. E biztonságos kikötőknek egymástól megfelelő földrajzi távolságra kell elhelyezkedniük, hogy lefedjék az Unió területét, és összeköttetésben kell lenniük jelenleg is működő repülőterekkel és vasútállomásokkal. A tagállamoknak fontolóra kell venniük légi és vasúti járatok olyan célzott vagy rendszeres üzemeltetésének a lehetőségét, amelyekkel biztosítani lehet a személyzetváltásokhoz szükséges közlekedési összeköttetéseket, lehetővé téve a tengerészek gyors elutazását és hazaszállítását.
31. A kijelölt kikötők közelében szükség van olyan szálláshelyekre, ahol a tengerészek meg tudják várni annak a hajónak az érkezését, amelyen szolgálatot fognak teljesíteni, illetve a repülőjük, a vonatjuk vagy a hajójuk indulását, ha az nem aznap esedékes. Ezeknek a szálláshelyeknek megfelelő létesítményekkel kell rendelkezniük hosszabb elszállásoláshoz. Alkalmasnak kell lennie szállást biztosítani a beszállást megelőző és a kiszállást követő 14 napos karantén ⁽³⁰⁾ idejére, ha a fogadó tagállam ezt előírja, és amennyiben nem lehet a szűrést elvégezni.
32. A tengerészek számára a kikötőkben megfelelő egészségügyi szolgáltatásokat is hozzáférhetővé kell tenni, amelyek a be- és kiszállás alkalmával, valamint a karantén ideje alatt igénybe vehetők. A kikötőkben jóléti szolgáltatásokat is biztosítani kell ⁽³¹⁾.
33. A hajózási ágazat nemzetközi jellege miatt a személyzetváltás kapcsán felmerülő nehézségek nem korlátozódnak az Európai Unión belüli műveletekre. Világszerte egy adott hónapban átlagosan mintegy 100 000 tengerész munkaszereződése jár le. A biztonságos és akadálymentes személyzetváltást lehetővé tévő kikötők kijelölésének gyakorlatát tehát meg lehetne osztani a harmadik országokkal is, ezzel elősegítve a globális alkalmazást.

V. Egészségügyi ajánlások és a hajózási készletek

34. A tengerészeket a szárazföldön dolgozók által igénybe vehető, megfelelő egészségügyi ellátást a lehető legjobban megközelítő ellátás illeti meg. Gyors hozzáférést kell biztosítani számukra a gyógyszerekhez, az információkhoz és az orvosi kezeléshez minden olyan egészségügyi állapot esetében, amely ezt szükségessé teszi ⁽³²⁾.
35. A személyzet és a kikötői dolgozók – köztük a révkalauzok – közötti kapcsolatot minimalizálni kell annak érdekében, hogy minden személyt meg lehessen védeni a COVID-19 terjedésének veszélyétől ⁽³³⁾. A szükségszerű érintkezések során minden esetben egyéni védőeszközöket kell használni, és a közösségi kontaktusok korlátozására irányuló intézkedéseket kell bevezetni. Amíg a személyzet minden tagja egészséges, a hajó fedélzetén kisebb a kockázat, mint a szárazföldön. Ezért alaposan fontolóra kell venni a partra szállás engedélyezését, tekintettel a személyzet tagjainak általános jóllétére a jelenlegi körülmények között ⁽³⁴⁾. Hazaszállítás céljából történő kiszálláskor nem szükséges karantén alá helyezni a személyzetet, ha annak minden tagja egészséges, és amennyiben a hajó előző kikötői megállására több mint két héttel korábban került sor.

⁽²⁹⁾ Esetdefiníció és a COVID-19 európai felügyelete: <https://www.ecdc.europa.eu/en/case-definition-and-european-surveillance-human-infection-novel-coronavirus-2019-ncov>

⁽³⁰⁾ A karantén javasolt időtartama változhat, amint további információk állnak rendelkezésre a COVID-19 vírusra vonatkozóan. Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ és a tagállamok egészségügyi hatóságai által ajánlott időtartamokat kell követni.

⁽³¹⁾ A 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezmény rendelkezései alkalmazandók.

⁽³²⁾ A 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezmény rendelkezései alkalmazandók.

⁽³³⁾ Példaként említhetők a kikötő mellett végzett műveletek – révkalauzi feladatok, a kikötés, az ellenőrző terminálokhoz kapcsolódó tevékenységek – elvégzésére szakosodott csapatok létrehozása, az egyes műszakok utáni fertőtlenítés, a dokumentumok elektronikus eszközökkel történő cseréjének előnyben részesítése stb.

⁽³⁴⁾ A partra szállás az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) között létrejött, a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezmény alapján kötött megállapodás végrehajtásáról, valamint az 1999/63/EK irányelv módosításáról szóló, 2009. február 16-i 2009/13/EK tanácsi irányelv hatálya alá tartozik; HL L 124., 2009.5.20., 30. o.

36. A tagállamok feladata gondoskodni arról, hogy a hajóparancsnok a lehető leghamarabb orvosi tanácsadást kérjen, amennyiben a személyzet valamely tagjánál felmerül a COVID-19 fertőzés gyanúja ⁽³⁵⁾. Ez a személyzet és az utasok biztonsága, valamint a kikötő szerinti állam népegészségügye szempontjából is fontos (lásd az alábbi VII. pontot).
37. Amennyiben a hajón fedélzetén igazoltan vagy feltételezhetően COVID-19-cel fertőzött személy tartózkodik, az útiterv szerinti következő kikötőnek vagy szükség esetén egy közelebbi kikötőnek kell gondoskodnia az orvosi tanácsadásról. A szóban forgó hajót nem szabad indokolás nélkül átirányítani. Amennyiben a kiválasztott kikötő térségében a különböző esetprofilok fontossági sorrendje nem teszi lehetővé az érintett tengerészek megfelelő orvosi ellátását, a hajót abban a legközelebbi kikötőben kell fogadni, amely biztosítani tudja a szükséges ellátást és létesítményeket.
38. Azokat a tengerészeket, akiknél felmerül a fertőzés gyanúja és enyhe tüneteket mutatnak, az útiterv szerinti következő kikötőben kell kivizsgálni, és a személyzet minden tagja számára biztosítani kell a megfelelő orvosi ellátáshoz való hozzáférést. Ennek részeként a szóban forgó személyt vagy személyeket evakuálni kell, és megfelelő orvosi ellátásban kell részesíteni. Ha a fedélzetén tartózkodók közül egy személy esetében fennáll a COVID-19 fertőzés gyanúja, a személyzet minden tagját 14 napos karantén ⁽³⁶⁾ alá kell helyezni, akár a hajó fedélzetén, akár a szárazföldön ⁽³⁷⁾. A karantént abban az esetben lehet feloldani, ha a fertőzésgyanús személyen végzett vizsgálat eredménye negatív, vagy azt követően, hogy a karantén alá helyezett személyzet tagjain végzett COVID-19-szűrés eredménye negatív.
39. A hajókat továbbra is jogszabály kötelezi arra, hogy hajózási készleteket ⁽³⁸⁾ tartsanak maguknál, és egyéni védőeszközöket kell használniuk, hogy megóvhassák a személyzetet a COVID-19 vírusnak való kitettségtől. Az egyéni védőeszközök kivételére vonatkozó uniós szabályok nem akadályozzák ezt. Az ilyen felszerelések hajózási készletként történő leszállításához nem szükséges az (EU) 2020/402 rendeletben ⁽³⁹⁾ meghatározott kiviteli engedély. E rendelet kifejezetten a kiviteli vámeljárássra vonatkozik, és az Unió Vámkódexben ⁽⁴⁰⁾ foglaltak értelmében ez a vám eljárás nem vonatkozik a hajózási készletekre.
40. A fedélzetén lévő egyéni védőeszközök számát növelni kell annak érdekében, hogy elegendő mennyiségben álljanak rendelkezésre a következő három helyzetben:
- a személyzet megfelelő számú tagjai és a révkalauzok közötti interakció;
 - amennyiben a személyzet tagjai megbetegednek, és a fedélzetén tartózkodó többi személynek kapcsolatba kell lépnie velük;
 - partra szállás (a partra szállást azonban a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni kell).
41. A hajók fedélzetén a jobb orvosi ellátás biztosítását célzó biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeket ⁽⁴¹⁾ kell követni. A fedélzetén lévő gyógyszerek esetében a WHO-nak a hajókra vonatkozó nemzetközi orvosi kézikönyv legutóbbi változatában foglalt ajánlásait és a tengerészek egészségének védelméről szóló IMO-útmutató ⁽⁴²⁾ C. mellékletét kell figyelembe venni.

⁽³⁵⁾ A tengerészeti munkaügyi egyezmény az A4.1. normában foglaltak szerint előírja, hogy a fedélzetén tartózkodó valamennyi személy tekintetében az illetékes hatóság egy előzetesen megszervezett rendszer segítségével biztosítja, hogy a rádió vagy műholdas távközlési rendszeren keresztül közvetített orvosi tanácsadás lehetősége, beleértve a szakorvosi tanácsadást is, a nap 24 órájában rendelkezésre álljon a tengeren közlekedő hajók részére; az orvosi tanácsadás – beleértve az orvosi jellegű üzeneteknek a hajó, valamint a szárazföldi tanácsadók közötti, rádió vagy műholdas távközlési rendszeren keresztül történő közvetítését is – térítésmentesen hozzáférhető kell legyen valamennyi hajó számára, függetlenül attól, hogy milyen lobogó alatt közlekedik.

⁽³⁶⁾ A karantén javasolt időtartama változhat, amint további információk állnak rendelkezésre a COVID-19 vírusra vonatkozóan. Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ és a tagállamok egészségügyi hatóságai által ajánlott időtartamokat kell követni.

⁽³⁷⁾ A karanténra vonatkozó ajánlások az Egészségügyi Világszervezet által kiadott, a koronavírus-betegség (COVID-19) megfékezésével összefüggésben az egyének karantén alá helyezésére vonatkozó megfontolásokkal összhangban (ideiglenes iránymutatás), 2020. március 19.

⁽³⁸⁾ A Tanács 92/29/EGK irányelve (1992. március 31.) a hajók fedélzetén a jobb orvosi ellátás biztosítását célzó biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről, HL L 113., 1992.4.30., 19. o.

⁽³⁹⁾ A Bizottság (EU) 2020/402 végrehajtási rendelete (2020. március 14.) egyes termékek kivitelének exportengedély bemutatásához kötéséről, HL L 77 I., 2020.3.15., 1. o.

⁽⁴⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról, HL L 269., 2013.10.10., 1. o.

⁽⁴¹⁾ A Tanács 92/29/EGK irányelve (1992. március 31.) a hajók fedélzetén a jobb orvosi ellátás biztosítását célzó biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről, HL L 113., 1992.4.30., 19. o.

⁽⁴²⁾ IMO 4204. körlevél/4. kiegészítés, 2020. március 5.

VII. Ajánlás az uniós kikötőket megközelítő hajók általi, a COVID-19 tekintetében aktualizált kiegészítő jelentéstételre

42. Az uniós jogszabályok már rendelkeznek a tengeri egészségügyi nyilatkozat követelményéről ⁽⁴³⁾. A nyilatkozatot a hajóparancsnoknak vagy az üzemeltető által megfelelően felhatalmazott más személynek kell benyújtania a tagállam által kijelölt illetékes hatósághoz. A jelentéstételre a nemzeti egyablakos ügyintézési rendszeren keresztül kell sort keríteni, a tagállamban található kikötőbe való érkezést megelőzően:
- a) legalább 24 órával korábban; vagy
 - b) legkésőbb az előző kikötő elhagyásakor, ha a hajóút időtartama rövidebb 24 óránál; vagy
 - c) ha a rendeltetési kikötő nem ismert vagy a hajóút során megváltozott, akkor ennek az információnak a megismerésekor azonnal.
43. A tengeri egészségügyi nyilatkozatot a nemzeti egyablakos rendszerben elérhetővé kell tenni. E nyilatkozat lehetővé teszi bármely illetékes hatóság számára, hogy a kikötőbe való belépés előtt ellenőrizze a hajón tartózkodó személyek egészségügyi állapotát.
44. A COVID-19 rendkívül gyorsan terjed, és lappangási ideje akár a 14 napot is elérheti. A tagállamoknak ajánlott felkérni a hajóparancsnokot, hogy 4 órával az érkezés becsült időpontja előtt ossza meg az alábbi információkat az útiterv szerinti kikötővel:
- a) a fedélzeten tartózkodó személyek összlétszáma (személyzet és utasok egyaránt);
 - b) a COVID-19 vírussal fertőzött személyek száma;
 - c) a COVID-19 vírussal gyaníthatóan fertőzött személyek száma ⁽⁴⁴⁾.
- A tájékoztatás történhet tengeri URH rádión vagy aktualizált tengeri egészségügyi nyilatkozaton keresztül.

⁽⁴³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/65/EU irányelve (2010. október 20.) a tagállamok kikötőibe érkező vagy onnan induló hajókra vonatkozó nyilatkozattételi követelményekről, HL L 283., 2010.10.29., 1. o.

⁽⁴⁴⁾ Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ meghatározása szerint:
<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/covid-19-ecdc-updates-case-definition-eu-surveillance>